

Lausunto ehdotuksesta Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosiksi 2022-2027

RYJA 05.05.2021 § 77

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus pyytää Pälkäneen kunnan lausuntoa asiakirjasta "Vaikuta vesiin – Ehdotus Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosiksi 2022–2027". Lausunto on pyydetty toimittamaan 14.5.2021 mennessä. Pälkäneen kunnan hallintosäännön (Kunnanvaltuusto 4.2.2021 § 8) 31 §:n mukaisesti rakennus- ja ympäristöjaosto edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaan kuuluvissa asioissa.

Vesienhoidon suunnittelua ohjaavat Suomessa laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) sekä valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006). Vesienhoidon suunnittelu tapahtuu vesienhoitoalueilla, jotka on määritelty vesistöalue-jakoon perustuen valtioneuvoston asetuksella vesienhoitoalueista (1303/2004). Pirkanmaan alue kuuluu pääasiassa Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueeseen. Vesienhoitoalueille laaditaan vesienhoitosuunnitelmat, joissa esitetään vesienhoidon yleislinjaukset sekä määritellään tavoitteet ja toimenpiteet vesienhoitoalueella tehtävälle vesienhoitotyölle. Suunnitelma laaditaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Vesienhoidon tavoitteena on estää jokien, järvien ja rannikkovesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellaan ja toteutetaan vesien tilaa parantavia toimenpiteitä ja seurataan niiden vaikutuksia kaikilla Suomen vesienhoitoalueilla. Pirkanmaan alueella toimenpideohjelman laatiminen on aloitettu vesien tilaongelmien edellisen arvion päivittämisellä. Vesien ekologisen ja kemiallisen luokittelun avulla on asetettu vesistökohtaiset ja vesimuodostumakohtaiset tilatavoitteet. Tavoitteiden saavuttamiseksi on ongelmakohteissa tarkasteltu erilaisia toimenpidevaihtoehtoja ja laadittu tässä ohjelmassa esitetyt toimenpide-ehdotukset.

Vesienhoidon toimenpiteitä suunnitellaan Pirkanmaalla neljällä suunnittelualueella (Ikaalisten reitti ja Jämijärvi, Näsijärven alue ja Tarjanne, Iso-Längelmävesi ja Hauhon reitti sekä Pyhäjärven alue ja Vanajavesi) ja sektoreina ovat maatalous, metsätalous ja turvetuotanto, yhdyskunnat, haja-asutus ja hulevedet, vesirakentaminen, säännöstely ja kunnostus sekä teollisuus ja yritystoiminta. Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelman (TPO) 2022–2027 tiedonkulun helpottamiseksi ja toimenpiteiden vauhdittamiseksi osa aineistosta esitetään paikkatietona karttamuodossa. Paikkatietoaineisto on selainpohjainen ja sen käyttö onnistuu kaikilla internet-laitteilla ilman ohjelmistoja. Aineistoa tullaan täydentämään mahdollisuuksien mukaan

[Ehdotus Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi](#)

[Ehdotus Pirkanmaan toimenpideohjelmaksi](#)

Valmistelu ja lisätiedot:

Elina Heinonen, ympäristönsuojelusihteri
p. 040 829 1178, elina.heinonen@palkane.fi

Esitys

Rakennustarkastaja:

Pälkäneen kunnan rakennus- ja ympäristöjaosto päättää antaa seuraavan lausunnon ehdotuksesta Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosille 2022-2027 sekä ehdotuksesta Vesienhoidon toimenpideohjelmaksi 2022-2027, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristövastuualueen toimialue. Ohjelmat ovat hyvin kattavia ja monipuolisia. Toimenpideohjelman paikkatietona karttamuodossa esitetty taustatieto ja toimenpiteet havainnollistavat hyvin toimenpideohjelmaa. Paikkatietoaineisto on myös erittäin hyvä väline sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, että myös muille tahoille toiminnan tueksi.

Suunnitelmassa on esitetty hyvin tietoa vesistöjen ja pohjavesialueiden nykytilasta, toimenpiteistä ja keskeisistä asioista. Keskeisiä asioita ovat ohjelman mukaan vesienhoidon toimeenpanon tehostaminen, vesistöjen hyvän tilan turvaaminen, hajakuormituksen vähentäminen, pistekuormituksen hallinta, pohjaveden laadun turvaaminen ja ilmastovaikutuksiin varautuminen.

Toimenpideohjelmassa on esitetty kunnille vastuita esimerkiksi toimenpiteiden ja ohjauskeinojen toteuttajina. Rakennus- ja ympäristöjaosto haluaa kuitenkin muistuttaa, että kunnilla on hyvin rajalliset resurssit muun muassa ajan ja budjettien osalta. Jaosto toteaa, että ELY-keskuksissa on asiantuntija- ja yhteistyöosaamista sekä paremmat mahdollisuudet esimerkiksi hankkeiden rahoittamiseen. Esimerkiksi erilaiset neuvonta- ja kunnostushankkeet ovat tärkeitä ja toteuttavat toimenpideohjelman mukaisia toimia. Kunnan resursseista ja budjeteista tämänkaltaiset hankkeet kuitenkin vievät liian suuren osan.

Toimenpideohjelmassa on arvioitu, että haja- ja loma-asutuksen osalta pohjavesi- ja ranta-alueilla jätevesijärjestelmät on jo saneerattu määräraakaan 31.10.2019 mennessä niillä kiinteistöillä, joilla jätevesiä muodostuu vähäistä suurempia määriä. Ohjelmassa on arvioitu, että vuosina 2022-2027 kuivan maan kiinteistöistä jopa puolet saneeraa jätevesijärjestelmän. Rakennus- ja ympäristöjaoston näkemyksen mukaan ranta- ja pohjavesialueilla on vielä kiinteistöjä, joiden järjestelmät eivät ole lain edellyttämällä tasolla. Kuivan maan kiinteistöillä saneerauksia toteutetaan hyvää vauhtia, mutta saneerausten määrä ei ole niin suuri, että voisi olettaa toimenpideohjelmassa esitetyn 50 % toteutuvan. Valvonta ja neuvonta on esitetty ohjauskeinoina haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ylläpitämiseksi ja tehostamiseksi. Rakennus- ja ympäristöjaoston katsoo, että kuntien ympäristönsuojelun resurssit eivät ole riittäviä kattavaan valvontatyöhön ja myös neuvontaan kuluu huomattava määrä resursseja. Aiemmin toteutetut neuvontahankkeet ovat olleet hyödyllisiä ja niiden toteuttaminen tulevaisuudessakin voisi olla kannattavaa.

Pälkäneen alueelta on luokiteltu 27 vesimuodostumaa, joista 18 vesimuodostuman tila on ollut hyvä tai erinomainen. Vesimuodostumista 9 on ollut tyydyttävässä, välttävässä tai huonossa tilassa. Toimenpiteitä on tärkeää kohdistaa myös hyvässä ja erinomaisessa tilassa oleviin vesistöihin ja pyr-

kiä säilyttämään niiden tila ennallaan, sillä hyvän tilan säilyttäminen on taloudellisesti vähemmän kuormittavaa verrattuna suuriin kunnostustoimenpiteisiin, mikäli vesistöjen tila ei säily hyvänä. Ennakoivalla suojelulla on suuri merkitys erityisesti pohjavesien kannalta. Pälkäneen alueella toimii useita aktiivisia yhdistyksiä, joiden tavoitteena on kunnostaa tai suojella vesistöjä. Alueella on myös käynnistynyt vesistöhanke, jonka toivotaan kannustavan myös muita yhteisöjä vesiensuojelutoimenpiteitä toteuttamaan. Myös kunta on mukana kyseisessä hankkeessa.

Pälkäneellä sekä Isokangas-Syrjänharjun että Kollolan pohjavesialueet on merkitty riskikohteiksi. Isokankaan osalta edellisen toimenpideohjelman aikana määritelty huono määrällinen tila on kuitenkin toimenpideohjelmakauden aikana muuttunut määrällisesti hyväksi. Uudistettavassa toimenpideohjelmassa on Isokangas-Syrjänharjun pohjavesialueen hyvän kemiallisen tilan saavuttamisen määräaika pidennetty toimenpideohjelmassa vuoden 2027 jälkeen. Syyksi on määritelty luonnonolosuhteiden ylivoimaisuus. Sekä Kollolan että Isokangas-Syrjänharjun alueille on toimenpideohjelmassa esitetty toteutettavaksi vähemmän haitallisen liukkauden torjunta-aineen käyttöä, peltoviljelyn pohjavesien suojelutoimenpiteitä sekä pilaantuneiden maa-alueiden selvityksiä ja/tai mahdollista puhdistamista. Myös pohjaveden suojelusuunnitelman päivittäminen tulee ajankohtaiseksi toimenpiteeksi Pälkäneen alueella lähivuosina. Rakennus- ja ympäristöjaosto katsoo toimenpiteiden olevan hyvin asetettuja ja edistävän pohjavesien hyvän tilan saavuttamista Pälkäneen alueella.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.